

Program Profilaktyki Szkoły Podstawowej
z Oddziałami Integracyjnymi Nr 1
im. Karol Miarki w Lędzinach
rok szkolny 2013/2014

Szkolny Program Profilaktyki opracowany przez komisję ds. Programu Profilaktyki w składzie:

1. mgr Katarzyna Adamczyk – Przewodnicząca
  2. mgr Magdalena Achtek – Arndt (pedagog szkolny)
  3. mgr Małgorzata Grzyb – (pedagog specjalny)
  4. mgr Katarzyna Pakuła – Krochmal (psycholog szkolny)
  5. mgr Henryka Musiał
  6. mgr Barbara Kowalska
  7. mgr Anna Skop
  8. mgr Małgorzata Sobczyk
-

Podstawa prawna

1. *Ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991r. z późniejszymi zmianami.*
(tekst jednolity Dz.U. z 2004 r., Nr 256 poz. 2572 z późniejszymi zmianami).
2. *Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r.*
(tekst jednolity – Dz. U. z 2002 r. Nr147, poz.1231; Dz. U. z 2007r. Nr 70, poz. 473).
3. *Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005r.*
(Dz. U. z 2005 r. Nr 179, poz.1485 z późniejszymi zmianami: Dz. U. z2006r. Nr 7 poz.47 i 48; Dz. U. z 2006 r. Nr66 poz. 469; Nr 120 poz. 826).
4. *Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich z dnia 26 października 1982 r.*
(tekst jednolity: Dz. U. z 2002 r. Nr 11, poz. 109 z późniejszymi zmianami).
5. *Ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z dnia 9 listopada 1995 r.*
(teks jednolity: Dz. U. Nr 10. z 1996 r. , poz. 55 z późniejszymi zmianami: 1997 r. Nr 88, poz. 554 i Nr 121, poz. 770; 1999 r. Nr 96, poz. 1107; 2003 r. Nr 229, poz. 2274).
6. *Rozporządzenie MEN z dnia 13 lutego 2013r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych i innych publicznych poradni specjalistycznych.*
(Dz. U. z 2013r, poz.199).
7. *Rozporządzenie MEN z dnia 30 kwietnia 2013r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.*
(Dz. U. z 7 maja 2013 r, poz.532).
8. *Rozporządzenie MENiS z dnia 31 stycznia 2003r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem.*
(Dz. U. Nr 26 z 2003 r., poz. 226).
9. *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół*
(Dz. U. z 2009 r.Nr 4 poz. 17).
10. *Ustawa z dnia 27 stycznia 1982 r. Karta nauczyciela (Tj. Dz.U. z 2006 r. Nr 97 poz. 674 ze zm.)*

Wstęp

„W rozumieniu potocznym profilaktyka oznacza zapobieganie występowaniu zjawisk niepożądanych. Według W. Okonia profilaktyka to ogół działań zapobiegających niepożądanym zjawiskom w rozwoju i zachowaniu ludzi. W pedagogice oznacza zapobieganie powstawaniu u dzieci niepożądanych przyzwyczajęń i postaw, błędów w uczeniu się lub postawie ciała. W tym znaczeniu profilaktyka oznacza wszelkie pożądane oddziaływania pedagogiczne, wytwarzając bowiem jakieś wartościowe cechy, jednocześnie zapobiega powstawaniu cech niepożądanych lub ich utrwalaniu się”.

(W. Okoń, Nowy słownik pedagogiczny, Warszawa 1998, s. 315-316)

"Szkoła podstawowa ma obowiązek łagodnie wprowadzać uczniów w świat wiedzy, dbając o ich harmonijny rozwój intelektualny, etyczny, emocjonalny, społeczny i fizyczny(...). Dlatego, program profilaktyki dostosowany jest do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb środowiska, obejmuje wszystkie treści i działania o charakterze profilaktycznym".

("Podstawa programowa kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych" Roz. MEN z dnia 23 grudnia 2008 r.)

Głównym założeniem Szkolnego Programu Profilaktyki jest wspomaganie wychowawczej roli rodziny z uwzględnieniem prawa do przekonań religijnych, światopoglądowych oraz wolności sumienia. Szkolny program profilaktyki, szkolny zestaw programów nauczania oraz program wychowawczy szkoły tworzą spójną całość i uwzględniają wszystkie wymagania opisane w podstawie programowej.

Program jest adresowany do uczniów naszej szkoły. Jego realizatorami są wszyscy pracownicy pedagogiczni i niepedagogiczni szkoły.

Diagnoza środowiska szkolnego - identyfikacja problemów

Ewaluacja szkolnego programu profilaktyki realizowanego w roku szkolnym 2012/2013 pozwoliła wytyczyć obszary do działań profilaktycznych na rok szkolny 2013/2014, do których należą:

- promocja zdrowego stylu życia i odżywiania,
- przeciwdziałanie przemocy i agresji,
- utrwalanie zachowań asertywnych,
- promowanie kulturalnego zachowania oraz każdorazowe negowanie zachowań nagannych,
- pedagogizacja rodziców dotycząca wspólnego rozwiązywania problemów uczniów,
- profilaktyka uzależnień i zachowań ryzykownych,
- zapobieganie niedostosowaniu społecznemu, konfliktom i przestępczości,
- zapobieganie wagarowaniu,
- wdrażanie do przestrzegania przepisów ruchu drogowego oraz bezpiecznego korzystania z Internetu,
- ochrona przed negatywnym oddziaływaniem subkultur i mediów,
- zapobieganie niepowodzeniom szkolnym,
- doskonalenie nauczycieli i rodziców w zakresie oddziaływań profilaktycznych,
- monitorowanie potrzeb szkoły w zakresie stanu technicznego placówki,

Cel ogólny programu

Ochrona ucznia przed zagrożeniami rozwoju, zaspokajanie potrzeb psychicznych dziecka, pomoc w realizowaniu celów rozwojowych i uczenie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych.

Cele szczegółowe programu

- stworzenie warunków do tego, aby uczniowie byli odpowiedzialnymi organizatorami życia szkolnego oraz zostali włączeni do realizacji zadań wynikających z programu wychowawczego szkoły,
- poznanie i przestrzeganie norm społecznych,
- kształtowanie prawego charakteru,
- budowanie postawy życzliwości i miłości do innych ludzi,
- wzmacnianie u uczniów postaw pożądaných społecznie i akceptowanych powszechnie zachowań,
- informowanie o konsekwencjach zachowań destruktywnych,
- pogłębianie wiedzy na temat środków uzależniających i zagrożeń z nimi związanych,
- wdrażanie do przestrzegania przepisów ruchu drogowego,
- nauczanie zasad prawidłowego korzystania z internetu,
- nauczanie zachowań asertywnych oraz radzenia sobie w sytuacjach stresowych,
- kształtowanie umiejętności słuchania i kulturalnego wypowiedania swoich poglądów,
- uczenie szacunku dla dobra wspólnego jako postawy życia społecznego,
- przygotowanie do życia w rodzinie, w społeczności lokalnej i w państwie.

Formy realizacji programu

Oddziaływania profilaktyczno-wychowawcze realizowane są w ramach:

- lekcji wychowawczych i zajęć zintegrowanych,
- zajęć warsztatowych z uczniami i rodzicami,
- ścieżek międzyprzedmiotowych
- uroczystości szkolnych i poza szkolnych, apelach, imprezach kulturalnych, rekolekcjach,
- konkursów szkolnych i poza szkolnych,
- wycieczek szkolnych,
- spektakli teatralnych,
- lekcji profilaktycznych,
- projektu europejskiego “Uczenie się przez całe życie” – Comenius – Partnerskie Projekty Szkół, tytuł: “Woda dla życia”
- Programu “Klub Bezpiecznego Puchatka” klasy I
- Programu adaptacyjnego dla klas pierwszych “Wczoraj przedszkolak, dziś uczeń”
- Rządowego programu na lata 2008-2013 „Bezpieczna i przyjazna szkoła”,
- Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie 2006-2016,
- Programu Zapobiegania Niedostosowaniu Społecznemu i Przemocy wśród Dzieci i Młodzieży 2004-2014,
- Programu Szkoła Bezpiecznego Internetu
- spotkań ze specjalistami – psychologami, pedagogami, kuratorami sądowymi, funkcjonariuszami policji, spotkań z rodzicami (konsultacje, wywiady, grupy wsparcia dla rodziców dzieci niepełnosprawnych), współpracy z instytucjami wspomagającymi (Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Ośrodek Wsparcia dla Osób z Problemami Uzależnień, Komenda Powiatowa Policji, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Świetlica Socjoterapeutyczna, Sąd Rodzinny i Nieletnich, Miejski Ośrodek Kultury, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych).

Sposoby ewaluacji

W celu ustalenia czy program profilaktyki przynosi oczekiwane efekty niezbędna jest ewaluacja, dlatego konieczne jest systematyczne monitorowanie przebiegu realizacji zadań.

Narzędziami, które posłużą ewaluacji będą:

- obserwacje,
- rozmowy,
- wywiad,
- analiza dokumentów szkoły,
- analiza wytworów uczniów.

Plan działań profilaktycznych na rok szkolny 2013/2014

Lp.	Zadania	Sposób realizacji	Termin	Odpowiedzialni
1	Podnoszenie umiejętności nauczycieli w obszarze profilaktyki.	<ul style="list-style-type: none"> - szkolenia Rady Pedagogicznej na temat zdrowia i bezpieczeństwa uczniów, - szkolenie RP z zakresu procedur postępowania w sytuacjach kryzysowych, - warsztaty – szkolenie rodziców i nauczycieli dotyczące bezpieczeństwa uczniów oraz zagrożeń wynikających z kontaktu ze środkami psychoaktywnymi - korzystanie z publikacji na temat zapewnienia uczniom bezpieczeństwa w czasie pobytu w szkole - współpraca z instytucjami 	<p style="text-align: center;">zgodnie z harmonogramem</p> <p style="text-align: center;">26 listopada 2013</p> <p style="text-align: center;">cały rok</p> <p style="text-align: center;">według potrzeb nauczycieli</p>	<p>Dyrektor, lider WDN, wychowawcy, psycholog, pedagog, nauczyciele</p> <p>prowadząca - Justyna Heron – Teatr Edukacji i Profilaktyki</p>
2	Organizowanie poradnictwa rodzinnego i indywidualnego na terenie szkoły.	<ul style="list-style-type: none"> - informowanie o instytucjach pozaszkolnych działających na rzecz dziecka i rodziny - pedagogizacja rodziców, grupy wsparcia dla rodziców uczniów niepełnosprawnych, - konsultacje z rodzicami; 	<p style="text-align: center;">cały rok według potrzeb nauczycieli, rodziców</p> <p style="text-align: center;">na zebraniach z rodzicami według harmonogramu</p>	<p>nauczyciele, pedagog, psycholog, dyrekcja, pedagog specjalny</p>
3	Edukacja uczniów w zakresie bezpieczeństwa	<ul style="list-style-type: none"> - lekcje wychowawcze na temat bezpiecznego zachowania w szkole i poza szkołą; - apele szkolne; - ścieżki międzyprzedmiotowe w ramach godzin wychowawczych; gazetki tematyczne na korytarzach i w klasach; - zajęcia z wychowania do życia w rodzinie; - koła zainteresowań; - spotkania z policjantem, strażnikiem miejskim; psychologiem, pedagogiem; - tablica informacyjna przy gabinecie pedagoga i psychologa; - spotkanie klas VI z policjantem – pogadanka na temat bezpieczeństwa oraz konsekwencji zachowań agresywnych. - wzbogacenie księgozbioru biblioteki o pozycje dotyczące przeciwdziałania agresji, przemocy i zachowań ryzykownych, 	<p style="text-align: center;">zgodnie z planem wychowawczym</p> <p style="text-align: center;">zgodnie z harmonogramem</p> <p style="text-align: center;">klasy V - pierwszy semestr, klasy VI - drugi semestr</p> <p style="text-align: center;">według potrzeb zgodnie z harmonogramem</p> <p style="text-align: center;">cały rok</p> <p style="text-align: center;">październik 2013</p> <p style="text-align: center;">Cały rok</p>	<p>nauczyciele, wychowawcy, pedagog, opiekunowie kół, psycholog</p> <p>Zespół wychowawczy</p>

Lp.	Zadania	Sposób realizacji	Termin	Odpowiedzialni
		<ul style="list-style-type: none"> – realizacja w klasach 1 programu „Klub Bezpiecznego Puchatka” – cykl lekcji prowadzonych w klasach II – Bezpieczeństwo w domu, szkole, na drodze. 	Cały rok	<p>Wychowawcy klas 1</p> <p>Wychowawcy klas 2</p>
4	Ukazywanie destruktywnego wpływu środków psychoaktywnych i nowych narkotyków – dopalaczy.	<ul style="list-style-type: none"> – pogadanki na godzinach wychowawczych – pogadanki z pielęgniarką – realizacja ścieżek przedmiotowych – konkursy "Zdrowe życie - stop nałogom", „Wakacje bez uzależnień” – udział w spektaklach profilaktycznych, – wycieczki szkolne – procedury, regulamin wycieczki, 	cały rok	pielęgniarka, nauczyciele, wychowawcy, zespół do spraw profilaktyki szkolnej, pedagog
5	Procedury reagowania w sytuacjach kryzysowych, kradzieże, pobicia, pożar, podłożenie bomby, zagrożenie środkami chemicznymi i biologicznymi, stwierdzenie spożycia przez uczniów alkoholu lub używania środków odurzających. System przeciwdziałania przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> – Przypomnienie RP procedur reagowania w sytuacjach kryzysowych – Przeprowadzenie próbnego alarmu – przypomnienie RP procedur przeciwdziałania przemocy w rodzinie 	<p>2013 r. – październik</p> <p>w czasie roku szkolnego</p> <p>2013 r. - październik</p>	<p>Pedagog, psycholog szkolny</p> <p>Dyrektor szkoły</p> <p>Pedagog</p>
6	Zapoznanie rodziców i uczniów z dokumentacją regulującą życie szkoły oraz systematyczne przypominanie w/w zagadnień.	<ul style="list-style-type: none"> – analiza Wewnętrznej Systemu Oceniania, Statutu Szkoły, Regulaminu Szkoły, programu profilaktyki, programu wychowawczego szkoły na spotkaniach z rodzicami i godzinach wychowawczych; 	2013 r. - wrzesień - zebrania z rodzicami	nauczyciele – wychowawcy, zespół profilaktyki szkolnej
7	Praca nad ograniczaniem czynników wpływających destrukcyjnie na kulturę osobistą.	<ul style="list-style-type: none"> – reguluje WSO – reagowanie na niewłaściwe zachowania uczniów w szkole i poza nią; – organizacja „Dnia ciszy”; – zajęcia psychoedukacyjne, omawianie na lekcjach przypadków niewłaściwego zachowania; – uświadamianie skutków złego zachowania w świetle prawa szkolnego i karnego; 	cały rok	wszyscy pracownicy szkoły, rodzice, dyrekcja, nauczyciele, pedagog, psycholog, wychowawcy, przedstawiciel policji ds. prewencji

Lp.	Zadania	Sposób realizacji	Termin	Odpowiedzialni
8	Przygotowanie do życia w rodzinie, społeczności lokalnej i w państwie	<ul style="list-style-type: none"> – pogadanki na lekcjach wychowawczych – konsultacje z rodzicami i uczniami – uwrażliwianie uczniów na zachowania swoje i kolegów; – realizacja ścieżek przedmiotowych – rekolekcje; – realizacja WDŻ 	cały rok według planu	pedagog, wychowawcy klas, nauczyciele, katecheci psycholog, rodzice
9	Wzmacnianie poczucia wartości uczniów, uświadamianie mocnych stron.	<ul style="list-style-type: none"> – Zachęcanie rodziców do udziału w szkoleniach, – lekcjach otwartych, – zawodach sportowych i konkursach organizowanych na terenie szkoły i poza nią; – kółkach zainteresowań; – niesieniu pomocy – zespół charytatywny, pomoc koleżeńska; – lekcje wychowawcze; – indywidualne zajęcia z psychologiem, pedagogiem szkolnym, specjalnym, – udział w Powiatowych Igrzyskach Osób Niepełnosprawnych, – organizacja Inter – Art. – program adaptacyjny dla klas I "Wczoraj przedszkolak dziś uczeń". 	cały rok Wrzesień – grudzień 2013	nauczyciele, rodzice szkolny zespół pomocy psychologiczno- pedagogicznej pedagog specjalny
10	Praca z uczniem mającym trudności w nauce	<ul style="list-style-type: none"> – kierowanie na zajęcia pozalekcyjne; na badania do poradni pp; współpraca z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny – dostosowanie wymagań do możliwości edukacyjnych ucznia; – zespoły pomocy koleżeńskiej – zajęcia dydaktyczno – wyrównawcze – terapia logopedyczna – zajęcia korekcyjno – kompensacyjne; – zajęcia o charakterze terapeutycznym – zajęcia rewalidacyjne – praca z uczniem niepełnosprawnym. 	cały rok	nauczyciele, wychowawcy, pedagog, psycholog, pedagog specjalny
11	Praca z uczniem zdolnym	<ul style="list-style-type: none"> – zachęcanie do rozwijania uzdolnień i zainteresowań poprzez uczestnictwo w kółkach i innych zajęciach pozalekcyjnych; – opracowanie form i metod pracy z uczniem zdolnym w ramach zespołów do spraw pomocy pedagogiczno – psychologicznej, 	Cały rok	nauczyciele, rodzice

Lp.	Zadania	Sposób realizacji	Termin	Odpowiedzialni
		<ul style="list-style-type: none"> - świetlica szkolna; udział w akcji "Trzymaj formę" - zdrowo żyć, zdrowym być, "Szlanka mleka", „Dzień owoców i warzyw” - udział klasy 3a w programie „Śniadanie daje moc” - SKS; - zajęcia z przedstawicielem policji, straży miejskiej – Bezpieczna droga do szkoły. - zajęcia profilaktyczne "Strzeż się nieznajomych" - udział w projekcie Socrates Comenius – „Woda dla życia” - gimnastyka korekcyjna; - zajęcia w świetlicy socjoterapeutycznej; - realizacja programu „Hałasować nie wypada – szanuj ciszę, to zasada” 	cały rok	<p>kierownik i wychowawca świetlicy,</p> <p>wych. Klasy 3a Bożena Wyrwał nauczyciele WF, pełnomocnik ds. prewencji,</p> <p>Pedagog,</p> <p>nauczyciel GK, wychowawca świetlicy socjoterapeutycznej zespół pomocy psychologiczno- pedagogicznej,</p>
15	Zajęcia z uczniami z rodzin dysfunkcyjnych – wzmacnianie poczucia bezpieczeństwa.	<ul style="list-style-type: none"> - udział w zajęciach świetlicy socjoterapeutycznej - zajęcia z pedagogiem i psychologiem; - konsultacje; - udział w zajęciach pozalekcyjnych i świetlicowych; - udział w klasowych zajęciach organizowanych w szkole i poza nią; - udział w imprezach okolicznościowych 	cały rok	<p>wychowawcy świetlicy socjoterapeutycznej,</p> <p>pedagog i psycholog,</p> <p>opiekunowie kół,</p> <p>nauczyciele</p>
16	Udział w konkursach organizowanych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.	<ul style="list-style-type: none"> - prace plastyczne i literackie na podany temat; - „Wakacje bez uzależnień” 	według harmonogramu kl. I – III i kl. IV - VI	szkolna komisja konkursowa
17	Udział w przedstawieniach tematycznie związanych z profilaktyką uzależnień.	<ul style="list-style-type: none"> - omówienie treści przedstawień na lekcjach, godzinach wychowawczych i wychowaniu do życia w rodzinie; 	1 raz w semestrze;	dyrekcja, nauczyciele, pedagog
18	Stałe kontakty z policją, sądem, kuratorami sądowymi i pracownikami poradni p-p oraz MOPS. Współpraca z instytucjami pracującymi na rzecz dziecka i rodziny.	<ul style="list-style-type: none"> - udział w zajęciach terapeutycznych organizowanych przez poradnie; - informacje na temat punktów sprzedaży narkotyków, tytoniu i alkoholu osobom nieletnim; - pomoc rodzicom przez kontakty z klubem AA; - współpraca z sądem i kuratorami sądowymi, współpraca z izbą wytrzeźwień w Tychach. 	cały rok według potrzeb	pracownicy poradni, poradnia, rodzice, pedagog, wychowawcy